

Purjespordi mõjud väikelaevade arengule

Helen Ormus
Southamptoni ülikooli magistrant

Mina – Helen Ormus

- Õpin Southamptoni Ülikoolis Ship Science erialal
- Spetsialiseerun väikelaevadele ja magistrantuuri spetsialiseerumisega võistlusjahtide konstruktsioonile ja disainile
- Purjetanud olen kogu elu ja võistlen professionaalselt 2003ndast aastast.

Purjespordi algus

- 17 sajand – tekivad esimesed vaba-aja jahid
- Kuigi vaba-aja jahte hakati kasutama ka teistes Lääne-Euroopa riikides tasuks mainida Charles II, kes peale Hollandist eksiliist naasmist lasi ehitada 24 jahti ja sellega lõi esimese erajahtide laevastiku Suurbritannias
- 17 sajandi lõpuks muutus võistluspurjetamine inglise aristokraatide meelistegevuseks – peamised võidusõidud olid paaritunnised ja nad viidi läbi Inglismaa lõunarannikul

Võistlused, mis muutsid purjesporti

- America's Cup võidusõit peeti esimest korda 1851 aastal ja nime sai esimese võitja järgi. Sellest on kujunenud tänapäeva üks kõige esinduslikum ja kallim 'match race'

Võistlused, mis muutsid purjesporti

- Vendée Globe - üksinda ümber maailma võidusõit peeti esimest korda 1989 aastal, ning see seadis uued standardid turvalisusele ja aluste vastupidavusele

Võistlused, mis muutsid purjesport

- Whitbread Round the World Race viidi läbi esimest korda 1973 aastal. Olulised muudatused, mis on tänu sellele võistlusele sisse viidud on näiteks süsinikkiud mast 1978 aastal ja ka esimesed bulb-kiilud olid justnimelt selles võistluses esmakordselt kasutusel. Alates 2000 aastast kannab see kuulus võidusõit Volvo Ocean Race nime

Peamised muutused ja uuendused purjespordis 20ndal sajandil

- Materjalivalik muutus pöördeliselt 1950ndatel aastatel, mil puit ja teras vahetusiid klaaskiudplastiku ja alumiiniumi vastu. Hiljem lisandus tänapäeval palju kasutatav süsinikkiud
- Katsetati ka teisi võimalusi ja prooviti ka betoonist jahte – nende suurimaks miinuseks oli habras kerekonstruktsioon

Peamised muutused ja uuendused purjespordis 20ndal sajandil

- Taglastus - Klassikaline kahvelpurjetus vahetus Bermuuda sluubi vastu välja 1960'ndatel aastatel

Peamised muutused ja uuendused purjespordis 20ndal sajandil

- Välimus - Klassikaline täiskiil vahetus FIN tüüpi kiilu vastu ja siis hiljem bulb-kiilu vastu
- Sõukruvid muutusid kokku-volditavateks, et vähendada veetakistust. (Nii kahe kui kolmelabalised)

Peamised muutused ja uuendused purjespordis 20ndal sajandil

- Välimus
- Tekiehitus muutus võimalikult hüdrodünaamiliseks- võistlusjahid olid pealt täiesti sileda tekiga

Peamised muutused ja uuendused purjespordis 20ndal sajandil

- Interjäär - Sajandi alguses olid purjelaevad võrdlemisi mugavad, aga et nad kiiremaks muuta tuli kaalu vähendada ja seetõttu muutus disain üha askeetlikumaks. Tänapäeva võistlusjahid on seest peaaegu tühjad ja isegi kambüüsi pole ning ainult vähestel on WC.

Erinevused

- Peamisteks erinevusteks võistlusjahil ja väikelaeval on see, et jahid on disainitud kiirusele orienteerudes – pannes rõhku kere hüdrodünaamikale ja kasutades purjepinda, mis enam ei ole turvaline. Väikelaeva tegemisel on peamine, et alus oleks turvaline ja mugav.
- Võistlusjahid on tihtipeale kallimad sest kasutusele on võetud kõige uuem tehnoloogia ja materjalivalik. Tänapäeval on peamiselt kasutuses süsinikkiud materjalid nii taglastuse kui ka purjede valikus sest need on kõige kergemad.

Kompromiss

- Tänapäeval on väga vähe neid harrastuspurjetajaid, kes tahaksid endale purjejahti ainult võistlemiseks. Seetõttu on välja kujunenud selline jahtide tüüp, mida teatakse Cruiser-Racer'i nime all. Nendel jahtidel on head võistlusomadused ja samaaegselt on nendega mugav reisima minna ka pikemaks ajaks.

Cruiser-Racer

Kokkuvõte

- Purjesport on tugevalt mõjutanud väikelaevade arengut ja peamiste uuendusena tasuks ära mainida muudatused kerekujus ja materjalides mida tänapäeval kasutatakse.

Küsimused?

